

ДИО СЕДМИ - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Чланак 52.**

(Prestanak важења прописа)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da важи Правилник о провођењу инспекцијског и стручног надзора у цивилном зракопловству ("Службени гласник БиХ", број 14/11 и 14/14).

Чланак 53.

(Stupanje на снагу)

Ovaj Pravilnik stupa на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-175-1/16

16. оžјука 2016. године

Банја Лука

Generalni direktor

Đorđe Ratkovića, v. r.

На основу члана 16. и 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број, 32/02 и 102/09), члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству БиХ ("Службени гласник БиХ", број 39/09) и члана 65. став (1) Закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 51/15), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК**О НАДЗОРУ У ЦИВИЛНОМ ВАЗДУХОПЛОВСТВУ****ДИО ПРВИ – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

(Предмет)

Овим Правилником уређују се начела, врсте и области надзора, обавезе субјеката надзора, надлежност, одговорност и звања и овлашћења инспектора за ваздухопловство (у даљем тексту: инспектор) и овлашћених лица, начин планирања и провођења надзора у цивилном ваздухопловству у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ) ради обезбјеђења примјене одредби Закона о ваздухопловству БиХ, Закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству БиХ (у даљем тексту: закони) и других прописа донесених на основу закона.

Члан 2.

(Појмови)

(1) Појмови који се употребљавају у овом Правилнику имају следеће значење:

- a) **Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: ВНДСА) - законом овлашћена институција за спровођење надзора у цивилном ваздухопловству;
- b) **Ваздухопловна област**: област из надлежности ВНДСА у којој се врши надзор (пловидбеност ваздухоплова, операције ваздухоплова, лиценцирање летачког особља, безбједност цивилног ваздухопловства - "security", ваздушна пловидба, аеродроми и инспекција ваздухоплова на платформи аеродрома);
- c) **Годишњи план надзора**: преглед свих инспекцијских и стручних надзора планираних у одређеној календарској години;
- d) **Инспектор за ваздухопловство**: особа овлашћена од стране генералног директора Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВНДСА) за спровођење инспекцијског надзора у ваздухопловној области дефинисаној овлашћењем инспектора;

- e) **Инспекција**: основна активност надзора која укључује системску процјену одређене карактеристике субјекта надзора с циљем провјере усклађености са законом и прописима донесеним на основу закона;
- f) **Инспекцијско овлашћење**: листа инспекцијских послова које је инспектор овлашћен да врши у оквиру инспекцијског надзора;
- g) **Исказница инспектора**: документ којим инспектор доказује своје службено својство и идентитет;
- h) **Овлашћено лице**: лице које генерални директор власти за обављање одређених послова надзора;
- i) **Програм RIP/SAFA** (Ramp Inspection Programme): систем референтних подзаконских аката, организационих ресурса и поступака којим се успоставља и спроводи инспекција ваздухоплова на платформи аеродрома;
- j) **Сертификат**: документ који подносиоцу захтјева за издавање сертификата издаје ВНДСА, а којим се потврђује усклађеност подносиоца захтјева са захтјевима дефинисаним у законима и прописима донесеним на основу закона;
- k) **Безбједносна аргументација**: документација која служи у сврху доказивања да се предложена промјена функционалног система може провести у складу са прописима.

(2) Остали појмови који се користе у овом Правилнику имају исто значење као и у законима.

ДИО ДРУГИ - НАЧЕЛА, ВРСТЕ И ОБЛАСТИ НАДЗОРА, ОБАВЕЗЕ СУБЈЕКТА НАДЗОРА**Члан 3.**

(Начело законитости)

Инспектор и овлашћено лице су одговорни за законито и ефикасно обављање надзора за који су овлашћени.

Члан 4.

(Начело превентивности)

Надзор има превентивну улогу у смислу спречавања повреде закона и других прописа из надлежности ВНДСА, подстицања дисциплине у извршавању прописа и подизање нивоа безбједности ваздушне пловидбе (safety) и безбједности цивилног ваздухопловства (security).

Члан 5.

(Начело јавности)

ВНДСА ће обавијестити јавност о чињеничном стању и неправилностима утврђеним у поступку надзора када је у питању безбједност ваздушне пловидбе, безбједност цивилног ваздухопловства, заштита живота и здравља људи или теже нарушавање јавног интереса.

Члан 6.

(Начело заштите јавног интереса)

Инспектор и овлашћено лице врше надзор у сврху остваривања јавног интереса, као и интереса правних и физичких особа у складу са законом.

Члан 7.

(Начело материјалне истине)

Инспектор и овлашћено лице у поступку надзора морају утврдити стварно стање ствари и потпуно и правилно утврдити све релевантне чињенице.

Члан 8.

(Начело супсидијарности)

У вршењу надзора, на питања која нису уређена законом или овим Правилником, супсидијарно се примјењују одредбе Закона о управном поступку Босне и

Херцеговине (у даљем тексту: ЗУП), Закона о управи и Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о државној служби) и Закона о прекршајима БиХ.

Члан 9.

(Врсте надзора)

- (1) Надзор обухвата стручни и инспекцијски надзор.
- (2) Стручни надзор је свеобухватни преглед активности субјекта надзора с циљем потврђивања усклађености с регулаторним захтјевима прописаним законима и прописима донесеним на основу закона.
- (3) Инспекцијски надзор је поступак којим се остварује непосредан увид у законитост рада и поступања субјекта инспекцијског надзора и спровођење управних мјера у циљу спречавања и отклањања незаконитости у извршавању закона и на основу њега донесених прописа.
- (4) Инспекцијски надзор спроводи се у складу са Законом о управи и Законом о управном поступку БиХ.

Члан 10.

(Субјекат надзора)

Субјекат надзора је физичко или правно лице над којим се врши стручни и инспекцијски надзор.

Члан 11.

(Обавезе субјекта надзора)

Субјекат надзора је дужан да овлашћеном лицу или инспектору који спроводи надзор омогући несметано вршење надзора и слободан приступ: ваздухопловима, аеродромима, објектима, опреми и уређајима од значаја за безбједност цивилног ваздухопловства, као и увид у све релевантне информације и тражене документе, податке и материјале.

Члан 12.

(Обавеза овлашћеног лица и инспектора)

Овлашћено лице и инспектор који спроводи надзор дужан је да као тајну чува пословне податке које сазна приликом вршења надзора.

ДИО ТРЕЋИ - НАДЛЕЖНОСТ

Члан 13.

(Надлежност)

- (1) ВНДСА спроводи надзор над примјеном закона и прописа донесених на основу закона.
- (2) Послове надзора у области цивилног ваздухопловства обављају овлашћена лица и инспектори.
- (3) Послове надзора у име ВНДСА могу спроводити надлежне надзорне власти у области цивилног ваздухопловства других држава, у складу са посебним споразумом који са њима закључи ВНДСА.
- (4) У складу са споразумом из става (3) овог члана ВНДСА врши међусобно признавање надзора и резултата надзора са надзорним властима других држава.
- (5) У складу са споразумом из става (3) овог члана врши се расподела одговорности у вези спровођења надзора.
- (6) ВНДСА спроводи у пракси, редовно процјењује и прати učinak споразума из става (3) овог члана.

Члан 14.

(Поступање у случају ненадлежности)

Када овлашћено лице или инспектор приликом надзора утврди да постоји повреда прописа или да постоји основана сумња о повреди прописа из надлежности друге инспекције, односно другог органа управе, дужан је да без одлагања обавјести надлежну инспекцију, односно орган управе.

ДИО ЧЕТВТИ - ОВЛАШЋЕЊА И ЗВАЊА

Члан 15.

(Овлашћена лица)

- (1) Послове стручног надзора обављају овлашћена лица ВНДСА на основу рјешења које доноси генерални директор ВНДСА.
- (2) Стручни надзор могу обављати и друга домаћа или страна физичка и правна лица које власти генерални директор ВНДСА на основу посебног акта којим се утврђују права и обавезе ангажованих лица.
- (3) Лице за провођење стручног надзора мора задовољавати квалификационе захтјеве прописане интерним актом ВНДСА.
- (4) За вријеме обављања надзора, овлашћено лице дужно је да носи документ о овлашћењу који је издала ВНДСА.

Члан 16.

(Инспектори)

- (1) Послове инспекцијског надзора обављају инспектори.
- (2) Инспектори су државни службеници са посебним овлашћењима, самостални у раду, који спровode надзор по ваздухопловним областима у оквиру додијелиених овлашћења.
- (3) Услови за именовање и добијање овлашћења инспектора су:
 - a) најмање пет година радног искуства у области цивилног ваздухопловства,
 - b) завршена обука за ваздухопловног инспектора, специјалистичка обука из ваздухопловне области и обука на послу (ОЈТ), прописане интерним актом који доноси ВНДСА.
- (4) Именовање инспектора и издавање овлашћења инспектору врши генерални директор ВНДСА.
- (5) Нико неће утицати на рад инспектора у вршењу инспекцијског надзора или га спријечити да изврши инспекцијски надзор и одреди управне и друге мјере за које је овлашћен законом и подзаконским прописима.
- (6) За вријеме обављања инспекцијског надзора, инспектор је дужан да носи инспекторску исказницу, овлашћење и печат.

Члан 17.

(Инспекторска звања)

Надзор над примјеном одредаба закона и других прописа донесених на основу закона спровode инспектори у сљедећим ваздухопловним областима:

- a) пловидбеност ваздухоплова;
- b) операције ваздухоплова;
- c) лиценцирање летачког особља;
- d) безбједност цивилног ваздухопловства (security);
- e) ваздушна пловидба;
- f) аеродроми;
- g) преглед страних ваздухоплова на платформи.

Члан 18.

(Инспектор за пловидбеност ваздухоплова)

Инспектор за пловидбеност ваздухоплова (енгл: "Airworthiness Inspector") овлашћен је за инспекцијски надзор у примјени прописа који се односе на почетну и континуирану пловидбеност ваздухоплова и ваздухопловних производа, дијелова и уређаја, организација и особља укључених у пројектовање, производњу, вођење континуиране пловидбености, обуку и одржавање.

Члан 19.

(Инспектор за операције ваздухоплова)

Инспектор за операције ваздухоплова (енгл: "Operations Inspector") овлашћен је за инспекцијски надзор у примјени

прописа који се односе на провођење операција у комерцијалне и некомерцијалне сврхе, обављање превоза за сопствене потребе, медицинског превоза, пружање услуга из ваздуха, превоз и руковање опасним материјама, спортско и аматерско летење.

Члан 20.

(Инспектор за лиценцирање летачког особља)

Инспектор за лиценцирање летачког особља (енгл. "FCL Inspector") овлашћен је за инспекцијски надзор у примјени прописа који се односе на школске центре и центре за обуку ваздухопловног особља, медицинске центре и овлашћене љекаре, као и на дозволе, потврде, увјерења, одобрења и овлашћења лица која спроводе летачку дјелатност или оспособљавање.

Члан 21.

(Инспектор за безбједност цивилног ваздухопловства)

Инспектор за безбједност цивилног ваздухопловства (енгл. "Security Inspector") овлашћен је за инспекцијски надзор који се односи на акте незаконитог ометања, континуирано праћење примјене Програма безбједности цивилног ваздухопловства БиХ и програма безбједности субјеката надзора.

Члан 22.

(Инспектор ваздушне пловидбе)

Инспектор ваздушне пловидбе (енгл. "ANS Inspector") овлашћен је за инспекцијски надзор у примјени прописа који се односе на пружаоца услуга у ваздушној пловидби, управљање ваздушним саобраћајем, управљање ваздушним простором (ASM), управљање протоком ваздушног саобраћаја (ATFM), услуге комуникације, навигације и надзора (CNS), услуге ваздухопловне метеорологије, услуге ваздухопловног информисања/PANS-OPS, услуге потраге и спасавања, школске центре за обуку ATM особља, овлашћено особље и носиоце потврда о обучености.

Члан 23.

(Инспектор за аеродроме)

Инспектор за аеродроме (енгл. "AGA Inspector") овлашћен је за инспекцијски надзор у примјени прописа који се односе на испуњеност услова за издавање потврда за: аеродроме, летишта, хелидроме, хидродроме и терене; пројектовање, изградњу и реконструкцију аеродрома, објеката и инсталација у подручју аеродрома, терена и ваздухопловних препрека; свјетлосно обиљежавање и напајање електричном енергијом; стање маневарских површина и њихово коришћење и одржавање; аеродромске службе и особље; издавање одобрења за рад организацијама за обуку ваздухопловног стручног особља на аеродрому; дозволе, потврде, увјерења и овлашћења аеродромског особља и служби; и превоз и руковање опасним материјама.

Члан 24.

(Инспектор за преглед страних ваздухоплова на платформи)

Инспектор за преглед страних ваздухоплова на платформи (енгл. Ramp инспектор/SAFA) је овлашћен за инспекцијски надзор страних ваздухоплова који су под надзором друге државе, а слијећу на аеродроме у БиХ.

Члан 25.

(Суспензија и одузимање овлашћења)

- (1) Овлашћења инспектора и овлашћених лица суспендоваће се на одређено вријеме или потпуно одузети у сљедећим случајевима:
 - a) ако лице престане да испуњава услове за обављање послова надзора;
 - b) ако се против лица води кривични поступак;

- c) због немарног односа према раду, кршења радне дисциплине и пропуста у обављању дужности;
 - d) ако не обави надзор или не предузме мјере кад је очито да је то морао обавити, а нарочито ако су због тога наступиле веће штетне посљедице;
 - e) ако при вршењу надзора прекорачи или злоупотреби своја овлашћења;
 - f) ако у прописаном року не предузме потребне радње за извршење рјешења;
 - g) ако незаконитим или нестручним радом у обављању надзора нанесе материјалну штету лицу код ког врши надзор или другој особи;
 - h) ако не обавијести надлежног инспектора о незаконитим радњама лица код ког врши надзор, а за које је сазнао у току обављања надзора;
 - i) ако током дужности учини кривично дјело;
 - j) ако прекрши обавезу чувања пословне и друге тајне с којом је упознат у обављању надзора;
 - k) ако не изврши инспекцијски надзор по налогу;
 - l) уколико обавља друге послове који по Закону о државној служби представљају сукоб интереса;
 - lj) у другим случајевима предвиђеним законима или другим прописима Босне и Херцеговине.
- (2) Рјешење о суспензији или одузимању овлашћења доноси генерални директор ВНДСА након спроведеног поступка о утврђивању одговорности лица.
 - (3) Даном правноснажности рјешења о суспензији или одузимања овлашћења лице се разрјешава дужности и престају да важе сва његова овлашћења.

Члан 26.

(Сукоб интереса)

Инспектори и овлашћена лица, чије учешће у надзору представља сукоб интереса о томе ће обавијестити руководиоца или вођу тима. Потенцијалне сукобе интереса може представљати сљедеће:

- a) бивше запослење у субјекту надзора (зависно од тога да ли се напуштање десило у скороје вријеме и услови под којима је дошло до прекида);
- b) директна веза са субјектом надзора; и
- c) учешће у дјелимичном власништву субјекта надзора од стране чланова породице или друге породичне везе са компанијом.

Члан 27.

(Обука овлашћених лица и инспектора)

- (1) ВНДСА је дужна инспекторима и овлашћеним лицима, запосленим у ВНДСА, обезбиједити одговарајућу обуку неопходну за обављање послова надзора.
- (2) Начин оспособљавања, врсте и методе обуке прописане су интерним актом ВНДСА.
- (3) Оспособљавање инспектора и овлашћених лица се спроводи у складу са средњорочним и годишњим планом обуке које одобрава генерални директор ВНДСА.

Члан 28.

(Услови за рад инспектора и овлашћених лица)

Инспекторима и овлашћеним лицима ВНДСА ће обезбиједити све неопходне услове и опрему за рад.

Члан 29.

(Помоћ и сарадња са стручним институцијама)

- (1) Приликом вршења надзора, ВНДСА може затражити помоћ и сарадњу стручних институција, техничких сервиса, односно одговарајућих стручњака, ако је то потребно ради правилног утврђивања чињеничног стања.

- (2) BHDCA може затражити вршење одређених стручно-техничких послова (експертизе, лабораторијско испитивање, вјештачење и сл.) од специјализованих организација, као и појединаца, односно, уколико је то предвиђено, и од акредитованих и посебним прописом овлашћених организација.
- (3) BHDCA одобрава ангажовање стручних институција и појединаца из ст. (1) и (2) овог члана.
- (4) Трошкове који настану ангажовањем стручних институција и појединаца из ст. (1) и (2) овог члана сноси BHDCA.
- (5) Уколико резултати испитивања и вјештачења као и други налази стручних институција и појединаца из става (1) и става (2) овог члана покажу да је дошло до одступања од важећих закона и подзаконских прописа, трошкови падају на терет контролисаног лица (субјекта надзора).

ДИО ПЕТИ - ПЛАНИРАЊЕ И ПРОВОЂЕЊЕ НАДЗОРА

Члан 30.

(Програм надзора)

- (1) Програм надзора је документ којим се утврђује учесталост надзора сваког појединачног субјекта надзора које укључује и њихову процјену.
- (2) BHDCA ће интерним документом утврдити садржај и начин израде програма надзора.
- (3) Програм надзора обухвата и ненајављене надзоре.
- (4) Програмом надзора BHDCA успоставља се циклус провођења надзора за сертификовани субјекат надзора, који није дужи од 24 мјесеца, ако другим прописом није другачије регулисано.
- (5) BHDCA може скратити период из става (4) овога члана ако постоји доказ да се код субјекта надзора смањило достигнути ниво безбједности ваздушног саобраћаја.
- (6) BHDCA може продужити период из става (4) на највише 36 мјесеци ако BHDCA утврди да је у претходна 24 мјесеца:
 - a) субјекат надзора доказао ефикасно идентификовање опасности у погледу безбједности ваздушног саобраћаја и управљање повезаним ризицима;
 - b) субјекат надзора доказао да спроводи континуирану контролу над свим промјенама;
 - c) нису били издати налази "Категорија 1" и
 - d) све корективне мјере биле су проведене у року који је прихватила или продужила BHDCA.
- (7) BHDCA може додатно продужити период из ст. (4) и (6) овог члана на највише 48 мјесеци ако су испуњени услови из става (6) овог члана и ако је субјекат надзора успоставио, а BHDCA одобрила, ефикасан систем континуираног извјештавања BHDCA о достигнутом нивоу безбједности ваздушног саобраћаја и усклађености субјекта надзора са захтјевима садржаним у закону и прописима донесеним на основу закона.
- (8) BHDCA може одлучити да измијени обим унапријед планираних надзора и да укључи додатне надзоре, гдје год се јави потреба за тим.
- (9) BHDCA одлучује који аранжмани, елементи, услуге, функције, производи, физичке локације и активности треба да буду предмет надзора у одређеном временском оквиру.
- (10) Програм надзора биће ажуриран најмање једном годишње.

Члан 31.

(Надзор над промјенама)

- (1) Субјекат надзора обавјештава BHDCA о свим планираним промјенама повезаним са безбједношћу ваздушне пловидбе.
- (2) Приликом увођења промјена повезаних са безбједношћу ваздушне пловидбе, субјекат надзора користи процедуре које је прихватила BHDCA.
- (3) BHDCA ће посебном процедуром утврдити начин спровођења надзора над промјенама.

Члан 32.

(Посебни захтјеви за надзор промјена у АТМ/АNS)

- (1) BHDCA преиспитује захтјеве за прихватање промјена повезане са новим функционалним системима или промјенама у постојећим функционалним системима које предлаже организација када:
 - a) се утврди класа озбиљности ризика 1 или класа озбиљности ризика 2 за могуће последице утврђених опасности, у складу са прописом о општим и посебним захтјевима за пружање услуга ваздушне пловидбе; или
 - b) увођење промјене захтијева увођење нових ваздухопловних стандарда.
- (2) Када BHDCA утврди потребу за надзором у ситуацијама другачијим од оних које су наведене у ставу (1) тач. а) и b), обавјештава организацију да ће обавити надзор пријављених промјена.
- (3) Надзор се проводи на начин сразмјеран нивоу ризика који могу настати увођењем нових функционалних система или предложене промјене у постојећим функционалним системима.
- (4) Надзор из става (3) овог члана проводи се на основу:
 - a) интерних процедура;
 - b) документације посебно намијењене за пружање смјерница особљу за надзор ради обављања њихових функција;
 - c) циљева и захтјева у погледу безбједности и осталих услова у вези безбједности који се односе на разматране промјене, а које су утврђене у:
 - 1) изјавама о провјери система утврђених прописом о интероперабилности европске мреже за управљање ваздушним простором;
 - 2) изјавама о усаглашености или погодности саставних дијелова система за употребу утврђених прописом о интероперабилности европске мреже за управљање ваздушним простором; или
 - 3) документацији о процјени и ублажавању ризика која је установљена у складу са важећим захтјевима;
 - d) додатних услова везаних за безбједност који су повезани са увођењем промјена, гдје год је потребно;
 - e) прихватљивости предочених безбједносних аргумената, узимајући у обзир:
 - 1) утврђивање опасности;
 - 2) досљедност у додјељивању класа озбиљности ризика;
 - 3) исправност циљева безбједности;
 - 4) исправност, дјелотворност и изводљивост захтјева у погледу безбједности и других утврђених услова у вези безбједности;
 - 5) доказе да се циљеви безбједности, захтјеви безбједности и други услови у вези безбједности континуирано испуњавају;

- b) доказе да процес који се користи за израду безбједносних аргумената испуњава важеће безбједносне регулаторне захтјеве;
 - f) провере процеса које субјекат надзора користи за обликовање безбједносних аргумената у вези са новим функционалним системом или промјенама у постојећим функционалним системима у разматрању;
 - g) утврђивања потреба за провером усклађености;
 - h) неопходних активности везаних за сарадњу са функционалним областима пловидбености и летачких операција;
 - i) обавјештења о прихватању, по потреби уз услове, или о неприхватању, наводећи разлоге, промјене која се разматра.
- (5) ВНДСА врши прихватање увођења промјена у оперативни рад субјекта надзора.

Члан 33.

(Покретање и провођење надзора)

Надзор се покреће и спроводи:

- a) на основу одобреног годишњег плана (стручни и инспекцијски надзор);
- b) по службеној дужности (стручни и инспекцијски надзор);
- c) по налогу генералног директора ВНДСА (инспекцијски надзор); и
- d) по захтјеву физичког или правног лица (инспекцијски надзор).

Члан 34.

(Надзор на основу годишњег плана)

Надлежно овлашћено лице или инспектор покреће и спроводи надзор на основу годишњег плана надзора који се израђује на основу програма надзора и садржи преглед свих инспекцијских и стручних надзора планираних у одређеној календарској години.

Члан 35.

(Надзор по службеној дужности)

Надлежни инспектор покреће надзор по службеној дужности када то одређује закон или на закону заснован пропис или када има сазнање да може доћи или постоји угрожавање безбједности ваздушне пловидбе, безбједности цивилног ваздухопловства или јавне безбједности проузроковане активностима ваздухоплова.

Члан 36.

(Надзор по налогу)

Генерални директор у сваком тренутку може издати налог за провођење инспекцијског надзора у писаном облику.

Члан 37.

(Надзор по захтјеву)

- (1) Свако физичко или правно лице има право да у ВНДСА поднесе захтјев за провођење инспекцијског надзора.
- (2) Уколико инспектор утврди да су по важећим прописима испуњени услови за покретање поступка по захтјеву из става (1) овог члана, инспектор ће извршити инспекцијски надзор, сачинити записник о извршеном инспекцијском надзору, предузети одговарајуће мјере и о томе писмено обавјестити подносиоца захтјева.
- (3) Уколико инспектор утврди да по важећим прописима нису испуњени услови за покретање поступка, донијеће рјешење којим ће одбити захтјев.
- (4) Против рјешења из претходног става допуштена је посебна жалба која се подноси генералном директору

ВНДСА у року од 8 (осам) дана од дана пријема рјешења.

- (5) Против рјешења генералног директора није допуштена жалба, али је могуће покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине.

Члан 38.

(Најава надзора)

- (1) Најава за провођење стручног надзора се доставља најмање 14 дана прије дана одређеног за обављање надзора и у њој се наводи: сврха, вријеме, мјесто и предмет надзора, извршиоци као и потреба присуства одговорних лица испред физичког или правног лица код којег ће се надзор вршити.
- (2) Инспекцијски надзор неће се унапријед најављивати.

ДИО ШЕСТИ - ИЗВЈЕШТАЈ И ЗАПИСНИК О НАДЗОРУ

Члан 39.

(Извјештај о стручном надзору)

- (1) О спроведеном стручном надзору, овлашћено лице је обавезно да сачини извјештај о стручном надзору (у даљем тексту: извјештај) у коме наводи чињенично стање и недостатке уочене током спровођења стручног надзора.
- (2) Извјештај сачињава овлашћено лице које је обавило стручни надзор. Ако је стручни надзор обавило више овлашћених лица истовремено, извјештај сачињава вођа тима на основу појединачних извјештаја овлашћених лица која су учествовала у стручном надзору.
- (3) Извјештај потписује овлашћено лице или вођа тима.
- (4) Извјештај се саставља у два истоветна примјерка од којих се један примјерак доставља у року од 15 дана након завршетка стручног надзора субјекту надзора, један примјерак извјештаја се оставља у предмету.
- (5) Извјештај је јавна исправа, осим извјештаја или дијела извјештаја који садржи податке који представљају службену тајну.

Члан 40.

(Записник о обављеном инспекцијском надзору)

- (1) О извршеном инспекцијском надзору, инспектор је обавезан да сачини писани записник о извршеном инспекцијском надзору (у даљем тексту: записник) у коме наводи чињенично стање утврђено инспекцијским надзором.
- (2) Записник сачињава инспектор који је обавио инспекцијски надзор.
- (3) Записник о обављеном инспекцијском надзору садржи:
 - a) назив органа који је обавио инспекцијски надзор;
 - b) број протокола ВНДСА и датум и мјесто обављања инспекцијског надзора;
 - c) назив записника;
 - d) вријеме и мјесто обављања инспекцијског надзора, назив субјекта надзора, генералије субјекта надзора (ако се ради о физичком лицу), предмет надзора, ко је присуствовао надзору и ко је извршио надзор;
 - e) опис чињеничног стања;
 - f) изјава субјекта надзора да има или нема примједби на записник и да је исти прочитан;
 - g) вријеме завршетка инспекцијског надзора;
 - h) начин достављања записника;
 - i) исправе које су у било коју сврху употријебљене при извођењу радње, а према потреби, ове се исправе прилажу записнику;

- j) потпис субјекта надзора, потпис присутних лица и потпис инспектора који је спровео надзор.
- (4) Записник се сачињава на лицу мјеста, а потписује га инспектор и субјекат надзора.
- (5) Приликом сложенијих инспекцијских надзора записник се може сачинити најкасније у року од три дана од дана завршетка инспекцијског надзора.
- (6) Записник се саставља у два истовјетна примјерка од којих се један примјерак предаје субјекту надзора, а један примјерак записника инспектор оставља у предмету.
- (7) Записник је јавна исправа, осим записника или дијела записника који садржи податке који представљају пословну тајну.

Члан 41.

(Примједбе на записник)

- (1) Субјекат надзора има право да стави примједбу на записник непосредно приликом сачињавања записника, односно уколико се записник доставља накнадно, у року од три дана од дана пријема записника.
- (2) Изјава субјекта надзора, да нема примједби на записник, уноси се у записник.
- (3) Уколико се примједбе на записник дају као прилог записнику, оне се овјеравају потписом субјекта надзора и овјеравају се његовим службеним печатом.
- (4) Ако субјекат надзора не стави примједбе на записник у року из става (1) овог члана, сматра се да нема примједби на записник.
- (5) Инспектор је дужан да размотри примједбе на записник и уколико је потребно допунити доказе везане за дијелове записника на које се примједбе односе.
- (6) Инспектор о примједбама на записник не одлучује посебно већ их цијени у оквиру доношења управног акта. У образложењу управног акта морају се навести све примједбе на записник и дати разлози због којих примједбе нису прихваћене.

Члан 42.

(Предузимање мјера)

- (1) У случају да утврди поступање противно закону или другим прописима, инспектор има право и дужност да предузме мјере утврђене општим прописима о инспекцијском надзору и законима.
- (2) Инспектор доноси рјешење којим изриче мјеру из става (1) овог члана.
- (3) Рјешење се саставља у два истовјетна примјерка. Један примјерак рјешења доставља се субјекту надзора, а други примјерак рјешења остаје у предмету.
- (4) Инспектор може, у случају хитних мјера, одлуку изрећи усмено. У том случају, инспектор мора издати писано рјешење најкасније у року од пет дана од дана обављања надзора.

Члан 43.

(Жалба против рјешења)

- (1) Против рјешења инспектора дозвољена је жалба генералном директору ВНДСА у року од осам дана од дана достављања.
- (2) Жалба против рјешења из става (1) овог члана не одлаже извршење.
- (3) На образложен захтјев подносиоца жалбе, инспектор може одгодити извршење рјешења, ако се тиме не угрожава безбједност ваздушне пловидбе, односно безбједност цивилног ваздухопловства.
- (4) Против рјешења генералног директора из става (1) овог члана није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине.

Члан 44.

(Категоризација налаза)

- (1) Налази се разврставају у сљедеће категорије уколико другим прописом није другачије регулисано:
- a) "Категорија 1"
- b) "Категорија 2"
- (2) Инспектор или овлашћено лице ВНДСА ће издати налаз "Категорија 1" у случају:
- a) постојања било какве значајне неусклађености субјекта надзора са захтјевима садржаним у Закону о ваздухопловству БиХ и прописима донесеним на основу Закона или са условима за издавање дозволе, одобрења или сертификата, која озбиљно угрожава сигурност ваздушног саобраћаја;
- b) прибављања доказа о злоупотреби или неовлашћеној употреби сертификата/ дозволе/одобрења/потврде/овлашћења субјекта надзора;
- c) прибављања или одржавања сертификата/ дозволе /одобрења /потврде /овлашћења на основу достављених кривотворених доказа;
- d) непостојања одговорног руководиоца у субјекту надзора;
- e) да се инспектору или овлашћеном лицу ВНДСА не омогући приступ објектима субјекта надзора, током уобичајеног радног времена или након писаног захтјева.
- (3) Инспектор или овлашћено лице ВНДСА ће издати налаз "Категорија 2" у случајевима утврђивања неусклађености субјекта надзора са захтјевима садржаним у Закону о ваздухопловству БиХ и прописима донесеним на основу Закона или са поступцима и приручницима субјекта надзора, који нису наведени у ставу (2).

Члан 45.

(Опсервације)

- (1) У току провођења стручног надзора, инспектор или овлашћено лице може субјекту надзора дати опсервацију која се односи на скретање посебне пажње на постојање неусклађености субјекта надзора са захтјевима садржаним у законима и прописима донесеним на основу закона, интерном политиком, процедурама, упутствима, смјерницама, итд., а када се ради о таквим неусклађеностима које се не могу подвести под "Категорију 1", односно "Категорију 2" налаза.
- (2) Сврха опсервације из става (1) овог члана је да помогне субјекту надзора да отклони неусклађености које су наведене у ставу (1) овог члана у циљу ефикаснијег и економичнијег функционисања субјекта надзора.

Члан 46.

(Мјере по налазима "Категорија 1")

- (1) У случају налаза "Категорија 1", инспектор ће предузети хитне и примјерене мјере како би се забранила или ограничила активност или предузети мјере за укидање сертификата/дозволе/одобр-ња/потврде/овлашћења или дјелимично или потпуно ограничење или привремено одузимање сертификата/дозволе /одобрења/потврде/ овлашћења, или захтијевати ванредну проверу стручне или здравствене способности ваздухопловног особља или забранити полијетање ваздухоплова, о чему доноси рјешење.

- (2) Против рјешења инспектора из става (1) овог члана дозвољена је жалба генералном директору ВНДСА у року од осам дана од дана достављања рјешења.
- (3) Жалба против рјешења из става (1) овог члана не одлаже његово извршење.
- (4) На образложен захтјев подносиоца жалбе, инспектор може одложити извршење одлуке ако се тиме не угрожава сигурност летења, односно безбједност цивилног ваздухопловства.
- (5) Против рјешења генералног директора из става (2) овог члана није дозвољена жалба, али странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине.

Члан 47.

(Мјере по налазима "Категорија 2")

- (1) Инспектор или овлашћено лице ВНДСА ће, путем извјештаја о обављеном надзору, обавијестити субјекат надзора о налазима "Категорија 2" и захтијевати достављање плана корективних активности за отклањање утврђених неусклађености у року од највише 30 дана од дана достављања извјештаја.
- (2) План корективних мјера из става (1), који сачињава субјекат надзора, садржи анализу корјенског узрока за сваки налаз, корективне активности и рокове за реализацију, а након процјене да је примјењив и адекватан, прихвата га инспектор или овлашћено лице ВНДСА, заједно са предложеним роковима за реализацију свих корективних активности, о чему је дужан писмено обавијестити субјекат надзора.
- (3) Уколико предложени план корективних активности није прихватљив, ВНДСА ће навести разлоге и захтијевати ревизију плана корективних активности.
- (4) Инспектор или овлашћено лице ВНДСА ће промијенити налаз "Категорија 2" у "Категорија 1" и поступити у складу са својим овлашћењима уколико субјекат надзора:
 - a) не достави план корективних активности у року од 30 дана од дана достављања извјештаја; или
 - b) ако не реализује корективне активности у прихваћеним роковима.

Члан 48.

(Евиденција, извјештај и размјена информација о надзорима)

- (1) ВНДСА доноси интерне документе којим се врши примјена овог Правилника
- (2) ВНДСА води евиденцију о свим надзорима, промјенама, налазима које су утврдили инспектори и овлашћена лица ВНДСА, мјерама које су предузете, као и о корективним активностима и датумима затварања налаза.
- (3) ВНДСА на годишњем нивоу сачињава анализу безбједности летења чији је саставни дио извјештај о спроведеним надзорима.
- (4) Извјештај из става (3) овог члана, поред осталог садржи и информације о:
 - a) организационој структури и прописима и интерним документима ВНДСА;
 - b) ваздушном простору који је у надлежности Босне и Херцеговине која је успоставила или именовала ВНДСА, по потреби, и субјектима надзора;
 - c) квалификованим тијелима овлашћеним за провођење надзора ако је то примјенљиво;
 - d) постојећим нивоима људских ресурса ВНДСА;
 - e) свим питањима везаним за безбједност утврђеним кроз процесе надзора.

- (5) ВНДСА размјењује информације везане за надзор безбједности ваздушне пловидбе са заинтересованим надзорним тијелима других држава, у складу са потписаним споразумима.

Члан 49.

(Опште одредбе о прекршају)

На прекршаје који су прописани законима, примјењују се одредбе тих закона и закона о прекршајима у БиХ.

Члан 50.

(Пријављивање починиоца кривичног дјела)

- (1) Уколико инспектор или овлашћено лице након извршеног надзора, односно у току спровођења надзора, основано посумња да је субјекат надзора починио кривично дјело, дужан је пријавити починиоца кривичног дјела надлежном тужилаштву.
- (2) Пријава се подноси писмено или усмено.
- (3) На поступак пријављивања починиоца кривичног дјела примјењују се релевантне одредбе Закона о кривичном поступку у БиХ.

Члан 51.

(Наредбе)

- (1) ВНДСА доноси наредбе о безбједности ваздушне пловидбе и наредбе о безбједности цивилног ваздухопловства, када постоје околности које угрожавају безбједност ваздушне пловидбе и безбједност цивилног ваздухопловства и захтијевају хитно дјеловање с циљем ублажавања уоченог ризика.
- (2) Наредбе садрже минимално сљедеће информације:
 - a) околности које угрожавају безбједност ваздушне пловидбе и безбједност цивилног ваздухопловства;
 - b) на кога се наредбе односе;
 - c) потребне мјере и радње;
 - d) рок за провођење мјера и радњи;
 - e) датум ступања на снагу.
- (3) Наредбе о безбједности ваздушне пловидбе и безбједности цивилног ваздухопловства ВНДСА доставља субјекту надзора.
- (4) Наредбе о безбједности ваздушне пловидбе и безбједности цивилног ваздухопловства ВНДСА доставља другим релевантним надлежним органима када је то примјењиво.

ДИО СЕДМИ - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 52.

(Престанак важења прописа)

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о спровођењу инспекцијског и стручног надзора у цивилном ваздухопловству ("Службени гласник БиХ", број 14/11 и 14/14).

Члан 53.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-175-1/16

16. марта 2016. године

Бања Лука

Генерални директор
Борђе Ратковица, с. р.VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE
BOSNE I HERCEGOVINE

378

Na osnovu člana 4. stav 2. Zakona o platama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 72/05, 22/09 i 55/13), a u skladu sa